

Миколюк Андрій Васильович

Навчально-науковий інститут публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Україна
кандидат політичних наук, доцент кафедри державного управління

Грищенко Максим Юрійович

Навчально-науковий інститут публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Україна
студент філософського факультету спеціальності «Політологія»

ПРОБЛЕМИ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ І ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Загалом, необхідно зазначити, що повноваження та функції органів державної влади та місцевого самоврядування суттєво відрізняються. Органи державної влади являють собою особливий апарат, який діє на основі публічної влади. Через діяльність органів державної влади реалізуються завдання і функції держави, тільки органи державної влади та їх посадові особи, виступаючи від імені держави, виражають волю держави загалом. [3, с. 54]

Місьцеве самоврядування, у свою чергу, являє собою специфічну форму реалізації публічної влади, відмінної як від державної влади, так і від об'єднань громадян, воно втілює місцеві інтереси територіальних громад та є формою залучення громадян України до участі в управлінні своїми справами. Головним завданням та метою місцевого самоврядування є задоволення місцевих потреб і вирішення конкретних проблем, що виникають на певній території, власними зусиллями. [2, с. 34]

Фундаментальним принципом місцевого самоврядування є автономія, яка передбачає право на самостійне вирішення проблем місцевого значення, здійснювати власний розвиток та управляти процесами суспільного життя, свободу на впровадження на відповідній території самоврядування в обсязі, визначеному державними структурами.

По-перше, необхідно розглянути проблеми, що виникають під час взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування. Основною проблемою є суттєве обмеження самоврядування в Україні як права та можливості територіальної громади.

Наступною проблемою є подвійний статус місцевих державних адміністрацій, як складників вертикалі державної виконавчої влади та одночасно виконавчих органів місцевих рад. Дослідники акцентують увагу на недосконалості системи контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування.

Також суттєвою проблемою у цьому відношенні є компенсація недосконалості правових механізмів контролю за дотриманням органами місцевого самоврядування Конституції України та інших нормативно-правових актів за допомогою неформального впливу державних адміністрацій через фінансову залежність органів самоврядування від місцевих адміністрацій, що

може стати каталізатором потенційних конфліктів та відповідно потребує свого врегулювання.[1, с. 124-125]

По-друге, взаємодія органів державної влади та місцевого самоврядування потребує вдосконалення. Для ефективного розв'язання питань місцевого значення потрібна модель, яка б забезпечувала необхідну єдність державної влади з одночасною самостійністю територіальних громад.

У науковій літературі існують різні моделі організації системи місцевого самоврядування. До основних відносять модель партнерства, агентську модель і модель взаємозалежності. Саме модель взаємозалежності є найбільш прийнятною для України, оскільки вона дозволяє не протиставляти державні та місцеві органи влади, а враховувати їхні інтереси та відповідно створювати баланс між ними.

Водночас із цим, ця модель передбачає побудову відносин центрального уряду і місцевого самоврядування на основі переговорів, компромісів та обміну інформацією, що є важливими складовими будь-якої демократичної країни. Уряд у такому разі контролює парламент і сприяє прийняттю законів, які регулюють і спрямовують певною мірою діяльність муніципальних установ. Місцеві ради у свою чергу мають самостійний мандат, отриманий від виборців, власні фінансові джерела і компетенцію, що дозволяє функціонувати самостійно та ефективно. [1, с. 171]

У той же час, важливим постає врахування досвіду країн Європейського Союзу. Ідея полягає в тому, що проблема взаємовідносин між органами місцевого самоврядування та державою в особі місцевих державних адміністрацій розв'язується на основі принципу субсидіарності. [1, с. 125]

Отже, сьогодні необхідно розробити цілісну концепцію взаємовідносин місцевих органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування як представників різних підсистем публічної влади, що здійснюють управління суспільними справами в адміністративно-територіальних одиницях України. Вдосконалення взаємовідносин органів державної влади і представницьких органів місцевого самоврядування дозволяє найбільш ефективно реалізовувати принцип поєднання державного і місцевого інтересів при здійсненні управління на місцях.

Список використаних джерел:

1.Ковтун Ю.Є. «Оптимізація взаємовідносин органів державної влади та органів місцевого самоврядування в процесі децентралізації». Одеса: 2022.- 232 с.

2.Парламентські процедури: посібник для депутатів місцевих рад та активістів громад/Інститут політичної освіти; Волинський ресурсний центр.-134 с.

3.Равлюк А.Г. «Зміст поняття органу державної влади» Режим доступу: <http://www.apdp.in.ua/v84/10.pdf>